

Подготовката на традиционалната зимница оваа есен скапо ќе ги чини македонските домаќинства. Пиперките достигнаа цена и до 40 денари за килограм, што е двојно поскапо од минатата година, исто така, и зелката е два пати поскапа. Бранот поскапувања во земјава се пренесува од регионот и од европскиот континент, каде што сушата драстично влијаеше врз родот на годинашните култури.

Покрај цените на зеленчукот и на овошјето, и маслото за јадење, кое е неопходно за подготовка на зимницата, поскапе за повеќе од 20 денари по литар. Граѓаните велат дека скапотијата се одразува на домашниот буџет а тоа, пак, на количеството зимница, кое вообичаено се подготвува. Некаде веќе поскапе и лебот, а најавено е и покачување на цените на млекото и на млечните производи и на месото, што се очекува да се случи до крајот на годинава.

Пишува: Арсен КОЛЕВСКИ

Бранот покачувања на цените на основните прехранбени производи, по сè изгледа, најмногу ќе удри врз она без што не се може - лебот. За колкав пораст станува збор засега наводно никој не знае, но во секој случај тој длабоко ќе го удри сè потенциот домашен буџет. Всушност, во Македонија подобро се живее само низ призмата на статистиката. А, колку за илустрација, анализите на Заводот за статистика покажуваат дека една просечна нето плата е доволна за четиричлено семејство да може да ја набави основната потрошувачка кошница. Според Заводот, просечната нето плата по работник годинава изнесувала околу 14.000 денари. Од оваа заработувачка, за храна и за пијалаци македонските граѓани трошеле повеќе од 10.000 денари.

ЗАСЕГА ЦЕНАТА Е ИСТА, САМО "ГРАМАЖАТА" Е НАМАЛЕНА, НО И НА ОВА ЌЕ МУ ДОЈДЕ КРАЈ

Но, ваквите бројки не значат ништо на пазар. Годинава таму цените се мерат во двоен, па и троен скок кај одредени прехранбени производи. Така што колку порастот на платите и да изгледа добар на хартија, на пазар тој не вреди речиси ништо.

ПРОПАДНА БЕСЦАРИНСКИОТ УВОЗ

Мелничко-пекарската индустрија ги троши последните резерви пченица за производство на леб. Обидите на државата за бесцарински увоз на пченица пропаднаа, бидејќи увозниците не ја најдоа својата математика за реализација на овој увоз, благодарение на високата цена на пченицата во регионот. Практично, тоа значи дека ниту една земја не извезува пченица по цена која би била прифатлива за нашата индустрија. Ова е дополнителен проблем за домашните мелничари, зашто без царина требаше да се увезат 80.000 тони пченица, според правилото - прв дојден, прв корисник. Владата, во време на пуштањето на бесцаринскиот увоз, вети дека дозволите за увоз ќе се издаваат само за 48 часа, но и тоа не беше привлечно за нашите производители.

"Нема ништо од бесцаринскиот увоз,

Земјоделците ги поздравуваат странските вложувања во земјава и во нив гледаат излез за проблемите со млекото.

"Реалната цена на млекото е повеќе од 30 денари за литар. Тоа практично би значело откупната цена на млекото да се покачи за 12 денари за литар, но млекарниците не сакаат да слушнат за ова", велат членовите на Здружението на одгледувачите на говеда.

Тие истакнуваат дека им се потребни кредити и здрави кооперантски односи, за она што ќе го произведат и да го пласираат.

"Со сегашните директори на млекарниците ова го немаме. Ќе ни ветеа една цена, но секогаш плаќаа по друга", велат земјоделците.

бидејќи пченица има, но цената по која таа би пристигнала кај нас е превисока за нашето рентабилно работење. Откако Србија го забрани извозот на пченица заради заштита на сопственото стопанство, таму цената на лебното жито падна на 180-190 евра за тон, но за да ја увеземе оваа пченица, ќе треба да платиме 270-280 евра, што за нас е преоскапо", изјавија деновиве мелничарите.

"Поисплатливо е да не работиме от-

СТАТИСТИЧКИ ПЛАТАТА РАСТЕ - АМА НА ПАЗАРНЕ ВРЕДИ НИ ПЕТ ПАРИ

колку да работиме, бидејќи цената на пченицата е превисока и достигнува до 260 евра за тон, а со иста цена влегува и брашното во државава, што нам ни го прави работењето неисплатливо и борба со нелојалната конкуренција", вели Румен Смилевски, претседател на Групацијата на мелничари и пекари.

Во Министерството за економија потврдуваат дека во земјава сè повеќе се внесува храна од странство поради зголемената побарувачка, но колкав е порастот не можат да кажат бидејќи сè уште ги сумираат податоците од терен. Од Министерството за земјоделство објаснуваат дека зголемувањето на увозот на прехранбени производи се должи на временските неприлики, кои го динава ја зафатија земјава, пред сè, сушата која го преполови родот на пченицата. Но, трговците предупредуваат дека ова е само почеток и дека Македонија ќе станува сè позависна од увозна храна. Според анализите на Министерството за земјоделство, иако годишниот извозот на земјоделски производи е зголемен за 19.000 тони, односно за 20 милиони долари, трговските биланси ги влошува потребата од интервентен увоз на пченица и на пченка. Во Дирекцијата за стокови резерви најавија дека тоа ќе се случи откако ќе помине ребалансот на Буџетот. Зголемувањето на увозот на прехранбени производи многу лошо ќе се одрази врз трговскиот дефицит на земјава, кој во јули изнесуваше 819 милиони долари, а до крајот на годината ќе надмине рекордни 1,5 милијарда долари.

СТОЧАРИТЕ ПОВТОРНО ИЗВИСИЈА

Стоچارите бараат покачување на цената на млекото за 12 денари, од кои половина би плаќале млекарниците, а другите Владата како субвенции. Доколку откупната цена на млекото не се зголеми за 12 денари за литар, членовите на Здружението на одгледувачи на говеда најавуваат штрајк за крајот на месецов.

"Доколку фабриките за преработка на млеко не прифатат да ја покачат цената, ќе инсистираме Владата да ги дава тие 12 денари, зашто загубата која ја трпиме од литар со овие цени на храната за добитокот е 13 денари. Во моментот литар млеко се откупува од 11 до 18 денари, што значи постојат разлики во формирањето на цените од млекарница до млекарница", истакна Стојан Кулевски, претседател на Здружението на одгледувачи на говеда.

"Со пченка и јачмен од 17 денари за килограм, млекарниците сакаат да откупат млеко под 16 денари, што е далеку од реалната цена. Ако Владата сака да нема протести и да го зачува добиточниот фонд, кој е во благ пораст последниве неколку години, мора да направи напори да најде евтина добиточна храна", велат сточарите од Скопско. Наспроти ова, македонските млекарници станале исклучително привлечни за странските инвеститори, кои со влезот во бизнисот со млеко гледаат начин за работа и за остварување профити. Познавачите на состојбите потенцираат дека причините за раст на атрактивноста на млечните капацитети лежи во повољните услови за инвестирање, кои ги нуди државата, но и во зголемената побарувачка на млеко во светски рамки. Влезот на големите имиња од млечната индустрија во земјава се очекува да постигне позитивен одговор кај граѓаните, преку намалување на цените на млечните производи и поразновидна понуда. Од друга страна, пак, за сточарите, тоа ќе значи сигурен откуп на млекото.

Во момент кога во земјава секојдневно се појавуваат околу 70 тони млеко пазарен вишок, а домашните млекарници не знаат што да прават со него, странците велат дека млекарството и без стимулации има иднина, бидејќи македонското млеко е квалитетно. Според

Годишните потреби на земјава се околу 220.000 тони пченица. Досега се откупени 90.000 тони. Бирото за стокови резерви има резерва од 20.000 тони, а распишан е меѓународен тендер за нови 20.000 тони пченица. Податоците укажуваат дека на земјава ѝ се потребни уште околу 90.000 тони за да ги задоволи годишните потреби. Последната проценка на Министерството за економија е дека нема домашни резерви. Сите производители ја предале пченицата, а резерви има уште за четири месеци. Евентуалниот увоз од Русија може да ги задоволи потребите, но доколку се увезе пченица по цена која ја диктира Руската берза, за краток период може да се очекува зголемување на цената на брашното и на лебот.

нив, проблем е производството на сопствена добиточна храна и, по вложувањето во млекарниците, тоа е нивниот следен чекор.

Производството на млеко и на млечни производи во земјава стана привлечен бизнис за странските инвеститори. Засега, на територијата на земјава се присутни шведската млекарница "Свед милк", која набрзо треба да почне со работа, потоа групацијата "Данубе фудс", која ја купи "Бучен Козјак", а почна да влегува и во битолската Млекарница. Според претставниците на млекарниците, влезот на свеж капитал во оваа гранка однадвор нема да значи и поквалитетно и стандардизирано производство, бидејќи тоа во земјава го има и сега, но ќе значи можност за извоз.

Една од причините за зголемиениот интерес на инвеститорите за влез во млечниот бизнис кај нас, меѓу друго, лежи и во глобалната суша. Таа предизвика намалување на производството на млеко, што во светски рамки доведе до зголемување на цената на млекото и негова поголема побарувачка, па инвеститорите побараа нови земји за инвестирање.

Покрај тоа, Македонија промовираше повољни услови за инвестирање кои ги привлекуваат странците. Според познавачите на овој бизнис, досега во земјава се создавае вештачка криза од вишок млеко, што ги привлекува, исто така, инвеститорите, иако производството и потрошувачката на млеко е реална и одговара на постојните услови.

МЛЕКОТО НИ СТАНУВА "СВЕТСКИ" БРЕНД